

LUD

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem.

Wydawca i Redaktor: Książ Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.
PRENUMERATA: W Brazylii 150000 patna zgóry; w Argentynie 6 pezów w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji: „Lud”: Curitiba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 533
Adres dla listów: Curitiba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil
Adres telegraficzny: Redação „Lud” Curitiba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.
Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5\$000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń \$300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam 3\$000
Ogłoszenia w tekście według umowy

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terça—e sexta—feiras

CENA NUMERU 300 rejsów.
W Kurytybie do nabycia w sklepach pp.: R. Plekarza - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Konjunktura!

(Korespondencja własna „Ludu”)

Rzym w listopadzie 1935 r. Ludzie nie znający Mussoliniego, twierdzili do ostatniej chwili, że wojska włoskie są wysłane do Afryki wschodniej po to, aby nasstraszyć Negusa i wytargować wiele od Ligi Narodów.

Oczywiście tego rodzaju twierdzenia były największym błędem; tak poważnych publicystów, jak również i polityków. My zaś, informując naszych Czytelników o konflikcie włosko-abisyńskim, twierdziliśmy od samego początku, że wojna będzie albo mus, albo nie, a nie inne były nasze informacje, a ponadto się dając tutaj lat 8 przeszło zżyliśmy się niejako z programem Rewolucji Faszystowskiej i nie obcem być musi dla nas fakt, że a nie inne pociągnęła Duce.

Gdy jednak w ostatnich tygodniach, a raczej dniach zaokrążył się nieco stosunek Italii do Wielkiej Brytanji, niektórzy politycy twierdzili, iż Mussolini uległole się angielskich dział śródziemnomorskiej floty i nie rozpocznie ofensywy na Addis Abebę.

Ci właśnie politycy nie brali pod uwagę konjunktury w jakiej Mussolini przystąpił do swej kampanji abisyńskiej. Przedewszystkiem trzeba pamiętać o tem, że Italja — dzięki rozbudowaniu rolnictwa, przemysłu i zelektryfikowanu poważnej połaci Italji kolołowej stała się krajem niemal samowystarczalnym, do wojny przygotowanym w całym tego słowa znaczeniu.

Ponadto Mussolini, mając poza sobą całą młodzież włoską, oraz lwią część społeczeństwa, jak nikt inny na świecie ma do dyspozycji tak wielki materiał ludzki, tak wielki rezerwar zapłaty i obrzytną siłę moralną, jak znowu nikt na świecie.

Do tego wszystkiego przylacza się konjunktura polityczna na arenie międzynarodowej. Gdyby nawet Liga Narodów uchwaliła sankcje ekonomiczno-finansowe i potępiła Italję, jako państwo, które złamało statut genewskiej instytucji, to jednak Rzym jest w tem świetnem położeniu, że gospodarczo nie będzie zablokowany, albowiem są państwa które do Ligi Narodów nie należą, np. Niemcy, które chętnie będą Italję sprzedawały to wszystko, co im będzie potrzebne tak z surowców, jak i z artykułów pierwszej potrzeby. Należy pamiętać o tem, że ideologia faszystowska i na rodowego socjalizmu, są sobie bliskie, a zatem Hitler chętnie będzie służył Rzymowi tem wszystkim, czem tylko będzie mógł.

O zapłacie się nie mówi, gdyż zapewne zapłata już została dokonana, jako że mówi się głośno w Wiecznym Mieście o tem, że przed rozpoczęciem działań wojennych, Hitler był w Rzymie i z Mussolinim konferował.

Pozatem do ekonomicznych sankcji nie przystąpią się zapewne Węgry i kilka innych państw, a więc niema mowy o tem, aby Italja była gospodarczo zablokowana.

Gdy więc z tej strony sankcje

dla Rzymu gospodarcze będą miały raczej znaczenie symboliczne, niż faktyczne — z drugiej strony tak Anglja, jak również i Francja na sankcje militarne nie pójdą, albowiem to groziłoby wojną światową, a wojna światowa to komunizm. O tem więc dobrze Mussolini i dlatego właśnie tak lekko i bez obawy sankcji militarnych, rozpoczął własną kampanję abisyńską.

Narody wszystkie są uzbrojone po same zęby, wszystkie są gotowe do wojny, ale wszystkie wiedzą zarazem, że klasa robotnicza i lud bić się nie mają ochoty, albowiem proletariat świata ma dosyć tego, że strasznie bleduje wskutek kryzysu, jaki obecnie mamy na kuli ziemskiej.

Ta więc obawa wielkich i małych państw przed komunizmem jest najlepszym argumentem dla Mussoliniego w jego konjunkturze i z prawdziwym sukcesem politycznym może prowadzić kampanję abisyńską, nie obawiając się żadnej krucjaty przeciwko Italji, jak to sobie wyobrażają towarzysze z Labour Party.

Sama Anglja jest znowu za słaba, aby mogła uderzyć na Rzym, który znowu ze swej strony Anglji absolutnie się nie boi i sam chętnie poszedłby z nią w szranki wojenne, aby zapłacić za Malte, Gibraltar i wiele innych drobności.

Tak więc taka konjunktura polityczna, gospodarcza i moralna

podsytkowała Mussolinemu rozpoczęcie działań wojennych w Afryce wschodniej, nie obawiając się nikogo i niczego, albowiem istotnie niema — takiego drugiego człowieka w Europie, któryby mógł stawić czoło włoskiemu premierowi.

Jeżeli chodzi o konjunkturę finansową — to i ta przedstawia się dla Mussoliniego wcale dobrze. Ostatnia pożyczka wewnętrzną przyniosła ponad 9 miliardów lirów, a to wystaczy na kampanję abisyńską. Jeżeli się zrobiła zawierucha europejska — to Italja posiada ponad 35 miliardów o oszczędności obywateli w bankach i kasach oszczędnościowych, co znowu, rzuczone narynek wewnętrzny i zewnętrzny pokryje konieczne wydatki, związane z wojną.

Tak więc rozumie Rzym w obecnej chwili, że Roma to Wieczne Miasto wielka siła moralna, która nie obróci się przeciwko Mussolinemu i Italji, bo i jak, a zatem trzeba rozumieć tę konjunkturę, aby ocenić siły włoskie w kampanji abisyńskiej i ewentualnej zawierusze wojennej. Przez lat 13 maszerowały legiony młodzieży faszystowskiej wzdłuż i wszerz półwyspu apenińskiego z karabinami w ręku. Przygotowały się nie do wycieczek krajoznawczych, ani też nie do rozwoju turystyki. Powiedziane im było, że Imperjum Romanum zmartwychwstało... Musiał na dzień, w którym zmierzają siły na zamyary... Przyszła dla Rzymu najlepsza konjunktura... gospodarcza i polityczna... Europa boi się komunizmu.

Gustaw Lawina.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

NOWE PODKREŚLENIA PRZYJAŹNI polsko-węgierskiej

Prezydent Mościcki przyjął na audjencji węgierskiego ministra oświaty, Homana, który następnie udał się z Zamku do uniwersytetu, gdzie otrzymał honorowy tytuł doktora filozofii.

Min. Homan, odpowiadając na przemówienie rektora, wygłosił piękną mowę po łacinie, w której zaznaczył, iż przez długie wieki polsko-węgierskie stosunki zaprzeczają rzymskiej maksymie, iż sąsiedź jest zawsze wrogiem.

Oba kraje — powiedział Homan — pozostawały zawsze w

ZARZĄDZENIA W SPRAWIE Prezydent Mościcki promulgował dekret, w którym ustanawia kary do roku więzienia lub wysokie grzywny dla osób gwałcających ustanowione sankcje przeciw Italji.

DEKRET UPWAŻNIANIA Jedynie **NIEMIECKIE WYNUCZENIA W POLSCE** także nauczycielstwo narodowo-socjalistyczne w Niemczech uważa obecnie to porozumienie za wazkane i korzystne, podkreślił jednakowoż z naciskiem, że to porozumienie jeszcze nie jest absolutnie paktem przyjeźni i że przedewszystkiem zawarcie na to uwagę, iż jest zawarte tylko na dziesięć lat. Co potem nastąpi, o tem nie będziemy tu dziś mówili.

przyjaźni, a czasami i w sojuszu. Oba kraje łączyła zawsze łacińska chrześcijańska kultura. Te elementy łączności wciąż istnieją, jak dawniej, o czem przekonywują wznowienie pracy intelektualnej, wzmacniającej przyjeźni historycznej.

Minister Homan jest wybitnym historykiem. Po uroczystej promocji rektor Pięnkowski podejmował go, ministra Chylińskiego i wielu wybitnych polskich uczonych, wydanym na cześć gościa obiadem, podczas którego wymieniono serdeczne toasty.

ZASTOSOWANIA SANKCYJ eksport węgla, którym spłaca Polska budując się na stoczni włoskiej okręt pasażerski. Co do importu, to pozwala się jedynie przywozić z Italji części zapasu we do samochodów Fiat, które następnie składa się w Polsce.

Uroczystość przyjmowana była ostatnio w Wolsztynie przez miejscowe polskie czynniki szkolne wywiezła nauczycieli niemieckich. Odwiedzili oni także Poznań, gdzie ich uroczystie przyjmowali niemiecki „Lehrerverein”. Na uwagę zasługują pewien zwrot w mowie „Fuehreranauczycieli niemieckich. Kierownik wycieczki oświadczył, że

ECHA z próby rewolucji komunistycznej

Telegram Getulio Vargasa do Manoela Ribasa GUBERNATORA PARANY

Prezydent Getulio Vargas wysłał do gubernatora Parany telegram, w którym mu donosi: Rewolucja komunistyczna, wybuchła w nocy z 23 na 24 b. m. w Natal i Recife; jest ona całkowicie opanowana.

Rewolucjoniści z Rio Grande do Norte opuścili stolice stanu, w której przywrócono całkowity porządek. Garnizon wojskowy wzmocniono żołnierzem, przybyłym na pokładzie okrętu „Santos”. Rewolucjonistom odcięto drogi i obsadzono porty, ażeby nie próbowali ucieczki. W bitwie, jaka się wywiązała między wojskami federalnymi a rewolucjonistami, padło 100 rewolucjonistów. Mater-

jał wojenny został porzucony przez rebeliantów. Wielu też zginęło oficerów wojska federalnego. Liczba zabitych nie jest ustalona. Rewolucja była dziełem komunistów, którą w krótkim czasie zdołano opanować.

W odpowiedzi na ten telegram, któryśmy podali w streżeniu, gubernator Parany, Manoel Ribas, wystosował telegram do Prezydenta Getulio Vargasa, gratulując mu, że tak energicznie stłumiono rewolucję, wybuchłą w północnych Stanach Brazylii. Dalej, zapewnił Prezydenta, że rząd parański pilnie czuwa nad porządkiem publicznym i że w Paranie panuje całkowity spokój.

STANOWISKO RIO GRANDE DO SUL

„Diario da Manhã” stwierdza, że w chwili, kiedy w poszczególnych miejscowościach wybuchła ruchawka komunistyczna, Stan Rio Grande do Sul, z gubernatorem Flores da Cunha, stanął przy boku rządu federalnego. Dalej dziennik ten podkreśla, że tego rodzaju krok świadczy o wielkim patriotyzmie Stanu, który, dbając o bezpieczeństwo państwa, stał po stronie rządu, ażeby stłumić ruchy komunistyczne.

Ruchy rewolucyjne i terror, który wybuchł w pewnych punktach ojezyny, — był zama-

chem skierowanym przeciwko państwu. W tym wypadku nie chodziło o kwestie natury politycznej. Jest to jeden więcej dowód, że sowieccy emisariusze usiłują wszelkimi sposobami przeszościć na grunt brazylijski zarazek komunizmu, godzący w dobro państwa i obywatela.

„Diario da Manhã” nawołuje, ażeby wszystkie partie polityczne dalszy tarć politycznych i stanęły w jednym szeregu przeciwko komunizmowi, który pragnie cały naród wciągnąć w sidła żydowskiego marksizmu.

OPANOWANIE REWOLUCJI W PERNAMBUCO

Telegramy nadeszłe z Rio, donoszą, że ruchy komunistyczne w Pernambuco zostały całkowicie opanowane. Pod Jabotão pobito komunistów, którzy w rozszepce rzucili się do ucieczki do interloru. Za nimi podążyli, ścigające ich kolum-

ny wojsk rządowych. Pierchający rewolucjoniści, uciekając zostawili wielką ilość broni i amunicji. W Stanie Pernambuco dokonano licznych aresztowań. Obecnie panuje niezamącony spokój. W Recife aresztowano przeszło 300 osób.

W RIO GRANDE DO NORTE

W stanie Rio Grande do Norte, dokąd podążyły okręty, samoloty i wojska rządowe, przystąpiono do natychmiastowej

likwidacji zaburzeń komunistycznych. Jak podają telegramy, w Stanie panuje w tej chwili całkowity spokój.

LICZNE ARRESTOWANIA

W chwili wybuchu nieudanej ruchawki, w północnej części kraju, policja dokonała licznych aresztowań. Między innymi ujęto i osadzono w więzieniu Najgroźniejszego komunistę Hercolino Cascardo, rzeczywistego

przywódcę aljansistów. Również uwięziono szefów Aliança Nacional Libertadora, Francisco Mangabeira i Roberto Sisson. Aresztowano też sierżanta Moura, jednego z przywódców.

PROTEST POLSKI W PRADZE PRZECIWIW POGWAŁCENIU GRANICY

Wskutek wielokrotnego pogwałcenia granicy polskiej przez Czechów, ostatnio w Jaworzynie, Istebnej, Piwnicznej i innych miejscowościach, rząd polski interwenjował w Pradze, by tego rodzaju incydentom położono kres.

W wielu polskich miastach, na masowych zebraniach uchwalamo protesty przeciwko gwałceniu Polaków w Czechosłowacji. W mieście Łodzi 10 tysięcy weteranów i członków organizacji społecznych wzięło udział w zebraniu.

W Krakowie na zjeździe Polskiego Związku Zachodniego uchwalono rezolucję, zapewniającą Polaków w Czechosłowacji o udzieleniu im pomocy w ich walce o swe prawa.

O anty-czeskiej manifestacji donoszą także z Wołynia, gdzie wielu zamieszkujących kolonistów czeskich, złączyło się w proteście z Polakami. W mieście Dubnie na Wołyniu przedstawiciel Czechów wygłosił mowę, w której porównywał swobody Czechów w Polsce z przesładaniami Polaków w Czechach

Zebrawanie uchwalilo rezolucje, domagajaca sie od rządu czeskiego zaniechania gwałtów.

PRZECIWIW POLSKIEMU RADJU

wystąpiła prasa czeska

Szereg dzienników czeskich występuje z artykułami, które usiłują zastraszyć karami więzienia, osoby, słuchające audycji Polskiego Radja, a zwłaszcza rozgłośni katowickiej.

Pisma czeskie twierdzą, że słuchanie tych audycji jest przestępstwem, przewidzianem przez ustawę o ochronie republiki i, że szereg Polaków na Śląsku nad Olzą zapisano z tego powodu do protokołów policyjnych.

WYBRYKI ANTYSEMICKIE

Szowinistyczna grupa studentów wypędziła żydowskich kolegów z uniwersytetu, urządzając następnie demonstrację uliczną, podczas której protestowało kilku obywateli żydowskich i wybita szyby w 38 sklepach żydowskich. Policja zjawiła się niezwłocznie, aresztując 20 demonstrantów.

Z Brazylii

Telegramy gratulacyjne

Prezydent Brazylii, Getulio Vargas, otrzymał ze wszystkich stron kraju telegramy gratulacyjne z okazji szybkiego stłumienia rewolucji komunistycznej. Wszyscy ambasadorowie państw zagranicznych stawili się u ministra spraw zagranicznych, Macedo Soares, ażeby w imieniu swoich rządów, złożyć szczerze życzenie z okazji zwycięstwa nad komunistami.

Zimna krew Getulia Vargas PREZYDETA BRAZYLII

Wszystkie dzienniki poświęcają wiele miejsca prezydentowi Getulio Vargasowi, wychwalając jego zimną krew, jaką okazał w opanowaniu rewolucji komunistycznej. «A Batalha» stwierdza, że nieustraszonosć Prezydenta wywołała jaknajlepsze wrażenie w wojsku i w całym narodzie. «A Nação» powiada, że dzielność Getulio Vargasa wywołała formalny entuzjazm.

LOSY OKRETU «SANTOS»

W chwili wybuchu rewolucji na północy, okręt «Santos» z silną załogą wojska pośpieszył na pomoc do Natalu. Według wiadomości, podanych przez niektórych, okręt podobno miał odpłynąć z Natalu i w drodze został opanowany przez rewolucjonistów, którzy w liczbie 500 mieli wsiąść na okręt i nadal mu kierunek niewiadomy. Narazie losy okrętu «Santos» są niewiadome.

WALKA Z KOMUNIZMEM

Z Rio donoszą: «Diario da Noite» przez swojego korespondenta zasięgnęło wiadomości od prezydenta Brazylii, który oświadczył kategorycznie, że zwoła Kongres, na którym przedłoży projekt wydania prawa, określającego metody walki z komunizmem. Według tego prawa, wszyscy wojskowi, będący zwolennikami komunizmu, otrzymają dymisję. Prawo to będzie również obowiązywało wszystkich urzędników cywilnych i ciała profesorskie szkół.

WYRZĄDZONE STRATY

Agencia Brasileira podaje, że straty poniesiono w związku z wybuchem rewolucji w szkole Awiacji wynosi 3 tysiące kontów rejsów. W zapalonych hangarach znajdowało się 100 samolotów, które uległy zniszczeniu.

Na froncie wojennym

C I C H O !

NA FRONCIE POŁUDNIOWYM Z Harrar donoszą, że trzy kolumny Abisynczyków, w łącznej liczbie 25 tysięcy ludzi w szybkim marszu posuwają się naprzód. Obecnie wojska abisynskie weszły w dolinę Fafan. Te

ŚMIERĆ EKS-CESARZA

Z Addis Abeby donoszą, że eks-cesarz Abisynji Lidj Yassu, zmarł w swojej rezydencji w Garamulata, w prowincji Har-

NEGUS WYJEŻDŻA DO TIGRE

Telegramy nadeszłe z Abisynji, donoszą, że cesarz Haile Selassie wyjedzie na front wojenny w Tigre, ażeby naocznie zbadać tamtejszą sytuację wo-

ZATARG WŁOSKO-ANGIELSKI

Z Londynu donoszą, że Komitet Obrony Narodowej zebrał się na posiedzeniu nadzwyczajnym, ażeby omówić kwestię z dniem każdym wzrastającego konfliktu włosko-angielskiego.

ABISYNJI LIDJ YASSU

Zmarły eks-cesarz przebywał przez 20 lat, jakoby na wygnaniu. Życie zakończył wskutek dotknięcia ogólnym paralizem.

DŻA DO TIGRE

Jenną i żołnierzowi dodać otuchy. Wyjazd ma na celu przedewszystkiem względy strategiczne.

Zaostrzenie stosunków przy-

biera na sile wskutek zdecydowanego stanowiska Anglii, co do wstrzymania wysyłki nafty dla Włoch.

Z całego świata

FLOTA ANGIELSKA KONTROLUJE RUCH NA GIBRALTARZE

Flota angielska, rozmieszczona na morzu Śródziemnym, kontroluje ruch parowców na morzu i każdy okręt przepływający np. przez Gibraltar jest zatrzymywany przez władze angielskie, które po dokładnym zapoznaniu się z kierunkiem parowca i jego ładunkiem, pozwalają na dalszą drogę.

PRZYGOTOWANIA WOJENNE W EGIPCIE

Egipskie Ministerjum Wojny dzień i noc pracuje nad przygotowaniem obrony narodowej. Do portu w Aleksandrii przybyło nowych 9 okrętów wojennych, które rozpoczęły wraz z flotą powietrzną manewry na wielką skalę.

FRANCJA ODSZTAPIŁA NAD MORZEM

W kołach angielskich utrzymuje się, że Francja odstąpiła wielkiej Brytanii przemyśk Scelek Seld, który ze względów strategicznych jest bardzo ważnym, gdyż stanowi klucz wejściowy na morze Czerwone. Anglia odcięła ten już obsadziła wojskiem i ufortyfikowała, tworząc bazę operacyjną dla swych okrętów wojennych.

AMERYKA NIE PRZESTANIE EKSPORTOWAĆ BENZYNY DO ITALII

Dyrektor Standard Oil Company, oświadczył dziennikarzom, że kontrakty na dostawę benzyny i nafty z Italią, są podpisane kilka miesięcy temu i wszystkie zamówienia muszą być wykonane, wobec czego Stany Zjednoczone będą dalej wysyłać do Italii naftę i benzynę.

ABISYNJA OTRZYMUJE POŁĄCZENIE Z ANGIELSKĄ SOMALJĄ

Woska abisynskie i ludność cywilna pracuje dzień i noc nad wykonaniem traktu szosowego, który łączy kraj z angielską Somalją. Trakt ten będzie głównym łącznikiem Abisynji ze światem, na wypadek odcięcia linii kolej-

żono na katefalkach w wielkiej sali, którą zamieniono w tymczasową kaplicę.

W obecności prezydenta Getulio Vargasa, wysokich urzędników rządowych, deputowanych, licznych, oficerów, ciała zabitych złożono na wieczny spoczynek na omentarzu św. Jana Chrociela. W czasie pogrzebu gwardję honorową pełnił wojskowi różnych formacji.

STO TYSIĘCY INTE-

GRALISTÓW

Z Rio donoszą, że Plinio Salgado, znajdujący się w Maeio, wysłał na ręce prezydenta Brazylii, jako wódz integralistów, następujący telegram: Bez żadnego kompromisu politycznego, w chwili zamieszek, oddaję do dyspozycji federalnych władz rządowych 100 tys. integralistów, zmobilizowanych w różnych Stanach Brazylii.

Nie mamy broni ani amunicji. Starczy nam patriotyzm, byśmy zadali cios komunistom.

CENZURA PRASY

W związku z ostatnimi zaburzeniami, wywołanymi przez komunistów, na terenie całej

Brazylii jest wprowadzona cenzura prasy, ażeby nie rozszerzano tendencyjnych wiadomości, które mogą wyjść na szkodę państwa i obywatela.

W Paranie, na mocy dekretu gubernatora Manoel Ribasa, z dnia 27-go b. m. cenzorami dzienników w Kurytybie zostali mianowani major Dagoberto Dulcideo Pereira i Francisco Leite.

WYWÓZ 60 TYSIĘCY WORKÓW KAWY

Z Rzymu donoszą, że dnia 21 b. m. między Italią a Brazylią został podpisany traktat handlowy o dostarczenie Włochom 60.000 worków kawy. W imieniu rządu brazylijskiego umowę podpisał ambasador Guerra Durval i doradca handlowy Luiz Garapana. Ze strony włoskiej podpisali traktat wysocy urzędnicy wojskowi. W ten sposób wpłynę do Brazylii 15 milionów milrejsów.

W najbliższym czasie ma być podpisana nowa umowa o dostarczenie większej ilości kawy i innych produktów dla wojska włoskiego.

Paraná

POMOC RZĄDOWA

Gubernator Parany, Manoel Ribas, otrzymał od Prezydenta Getulio Vargasa telegram, donoszący mu, że rząd federalny, dekretem z dnia 25 b. m. przeznacza tytułem kredytu dziesięć tysięcy kontów na zlikwidowanie niekompromisów, związanych z budową i konserwacją drogi kołowej Paraná-Sta. Catharina.

STRASZNA TRAGEDJA POLSKIEGO KOLONISTY

W Matinhos, w dystrykcie Marrecas, prowadził spokojny tryb życia polski kolonista, niejaki Szymon Lubaszewski. Zamówione do pracy i ukończone żony i dwojga dzieci, zdawały się nie mieć temu pionierowi szczęścia rodzinnego.

Najbliższym jego sąsiadem był niejaki José Alves da Rocha, którego wszyscy nazywali «Mauser».

Od pewnego czasu Lubaszewski zauważył, że synowie jego sąsiada codziennie wykradają mu deski, które miał opodał na składzie. Co było robić? Lubaszewski głęboko się namyślał. Ostatecznie zdecydował, ażeby wszystkie deski przenieść do domu. Zawołał na synów i poszli we trójkę po deski. Kiedy powtórnie wrócili na miejsce, gdzie były deski, jakże niepomierne się zdziwili, kiedy zobaczyli «Mausera» jego żonę i trzech synów, uzbrojonych w fojisy i stojących w pozycji zachepnej. Kiedy Lubaszewski zbliżył się do swolmi synami, «Mau-

ser» krzyknął do swolch synów: «Chodźmy i skończmy z tym bandytą».

Najstarszy syn «Mausera» idąc ślepo naprzód, kiedy się przybliżył do Lubaszewskiego, zamierzył się w wielką fojsę, chcąc mu zadać straszliwy cios w głowę. W tym momencie Lubaszewski fojsę odbił lewym ramieniem. Po chwili poczuł dojmujący ból. Ramię jego było prawie na dwie części przepołowione ostrzem fojsy, którą odbił temże ramieniem, ocalaając głowę od śmiertelnego ciosu.

W wielkiem podnieceniu, Lubaszewski cofnął się wstecz, wyciągnął rewolwer i wystrzelił do śmiatka. Syn «Mausera» trafiony w pierś, padł.

«Mauser» przestraszony, pobiegł natychmiast do policji i dał znać o wszystkim. Policja przybyła z Guarapuava, spisała protokół. Niebawem odbędzie się proces sądowy.

Do starych i nowych Czytelników

Czytelników zalegających z prenumeratą upraszamy, ażeby w jaknajkrótszym czasie uiszcili zaległości; w przeciwnym razie narażają się na to, że Redakcja z dniem 1-go stycznia 1936 r. wstrzyma im dalszą wysyłkę «Ludu».

Prosimy pamiętać o tem, że od Nowego Roku prenumerata «Ludu» wynosić będzie 15\$000.

Kto do 31-go grudnia b. r. zapłaci prenumeratę za 1936 rok, ten jeszcze zapłaci tylko 12\$000.

Nowym Czytelnikom, opłacającym prenumeratę z góry, wysłać będziemy «Lud» z adresem przez przyszły miesiąc.

Dawni czytelnicy «Przyjaciela Rodziny», którym przez pewien czas wysyłałmy a następnie wstrzymaliśmy «Lud», przy reklamacjach o dalszą wysyłkę, niech opłacą prenumeratę i potwierdzą, że chcą nadal pobierać «Lud».

PP. Agentów oraz naszych Przyjaciół upraszamy, ażeby zachęćili do prenameraty, tych którzy jeszcze nie pobierają «Ludu».

ELIXIR 914

używając go zauważa się po kilku dniach:

- 1) Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
 - 2) Zniknięcie przyszców, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p.
 - 3) Zniknięcie zupełne Reumatyzmu, bólów w kościach i bólu głowy.
 - 4) Zniknięcie objawów syfilistycznych wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
 - 5) Złotydek i kiszki będą w doskonałym stanie, bo «Elixir 914» nie atakuje żołądka i nie zawiera jodków.
- Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i żołądkowych na tle syfilistycznym.

R O L N I C Y

KUPCY I TOWARZYSTWA POLSKIE

Bacność!

Podajemy do wiadomości wszystkim zainteresowanym, iż zorganizowaliśmy w Kurytybie (Praça Coronel Eneas 48, dawniejsza Praça da Ordem) skład maszyn, narzędzi rolniczych i wszelkich niezbędnych polskiemu rolnikowi i przemysłowcowi artykułów.

Dział maszyn:

Młocarnie, kieraty, konne koparki do ziemniaków, parniki, maszyny do kruszenia kukurydzy, młynki, siekarki, pługi, siewniki itp.

DZIAŁ NARZĘDZI:

Motyki, sierpy, kosy, fojisy, hamulce do wozów, itp.

DZIAŁ CHEMICZNY:

Bi-sulfureto de carbono (do immunizacji), sily kamień, formolida, itp.

DZIAŁ MEYNARSKI:

Szwajcarska gaza jedwabna, pasy transmisyjne, itp. (przyjmujemy zamówienia na polskie maszyny młynskie z wałami stalowymi).

DZIAŁ OGÓLNY:

Radio odbiorniki, polskie taśmy hamulcowe i obręcze sprężynowe do samochodów, drut kolczasty, itp.

POŚREDNICZY W ZBYWANIU PRODUKTÓW ROLNYCH W WIĘKSZEJ ILOŚCI

DLA TOWARZYSTW ROLNICZYCH I KUPCÓW CENY SPECJALNE

EMILIANO, KIMAK & CIA

Caixa postal, 111 — Adres Telegr. «PIEGOL»
Praça Coronel Eneas 48 — Telefon 1-7-6-1

C U R I T Y B A

Z CAŁEJ BRAZYLII. W KILKU SŁOWACH

Gubernator Stanu Pernambuco, Lima Cavalanti, bawiący w Europie, powraca do kraju dnia 5 grudnia b. r.
W wyborach municypalnych w Alegrete (Rio Grande do Sul) przeważającą większość zwyciężyła partia 'Frente unica'.

Ostatnie wiadomości

POLSKA
Polskie uzdrowiska obniżyły taksy kuracyjne, powszechnie zwane 'kurtakasy'.
We Lwowie podwyższono ceny za telefon.

JOZEF JECZCZAK
lat 72, urodzony w gminie Osieczyny w powiecie Nieszawskim, w parafii Kościelna Wleś, województwie Warszawskim, zmarł dnia 13-go listopada r. b. na kolonii São Feliciano w Stanie Rio Grande do Sul, gdzie zamieszkiwał do ostatniej chwili. Opatrzony był przed śmiercią Św. Sakramentami. Zmarły osierocił żonę.
Biorącym udział w pogrzebie składa podziękowanie
JOANNA JECZCZAK.

Do służby w policji przeszło ostatnio 69 oficerów wojsk polskich.
Artykuły pierwszej potrzeby systematycznie od kilku miesięcy idą w górę.
W Polsce zlikwidowano towarzystwo okrętowe 'Królewsko-Holenderski Lloyd'.

jest przeszło 4 miliony analfabetów.
Obląkany podpalili 20 domów w murzyńskiej dzielnicy w Nowym Yorku.
Partja radykalna socjalistów uchwalila popierać akcję rządu w kierunku stosowania bojkotu Włoch.

P. S. Rozpędowski - List pieniężny otrzymaliśmy; dziękujemy; Kalendarze 'Ludu' wysłamy.
P. J. Stanisławski - Słownik polsko-portugalski można nabyć w 'Oświeceni'.
Listy pieniężne (poczta) otrzymaliśmy od pp. W. Ingla, K. Muszyńskiego, St. Matusiaka, J. G. Krzywka, A. Minkowskiego, L. Droroty, St. Zalewskiego, Piotra Bajdy, Ad. Bonieckiego, Mich. Damianuka, Ant. Olejnika i Józefa Śwego.
P. Leonard Staniszewski: Numeru z opisem S. Mateusza przez J. E. Ks. Biskupa Kubinę nie otrzymaliśmy. Może zaginał w drodze. Napisałismy po nowy egzemplarz.

Tabaki tureckie od 700 rs., Fumy kręcone trzech gatunków. Nożyki od 18500 do 180000. Aparaty do golienia 8\$-10\$000. Brzytwy od 180000. Pendzle do golienia 28000, 3\$ 68500. Mydła do golienia od 3500.

OHARUTARIA LIBERTY HURT. Praga Tiradentes 305. DETAL

Janina Furmantak Schmidttinger Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio. Rua 13 de Maio 818, róg Trajano Reis. Mówi się po polsku.

Jest do sprzedania piękny i wielki DOM z dwoma łazienkami 26 na 54 wraz z zabudowaniami, z dobrą studnią, ogrodem owocowym i winnicą blisko linii omnibusowej. Rua Francisco Roeha 122 - Alto Bigorilho.

Empreza Constructora Universal Ltda.

Table with 2 columns: number of winners and prize amounts. 76721 - 1 wygrana, 96721 - 2 wygrana, 6721 - 3 wygrana, etc.

Następna wygrana w dniu 27-go listopada. Prośbie o prospekty przy ul. 13 de Novem. Nr. 384 - Curitiba.

W tych dniach puszczą w obieg Cervejaria Cruzeiro nowe piwo marki 'SULINA'
wyrabiane z wyborowego jęczmienia i chmielu. Piwo to jest jasne, ma dobry smak i przyjemny zapach. Pomimo to, że zalicza się je do piw pierwszej klasy, nie jest drogie, owszem jest jeszcze tańsze od innych, Smakosze zachwalają piwo 'SULINA'.

Dr. Carlos Moreira
Profesor fakultetu medycznego
Specialista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. - Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.
Rezydencja: Visconde de Nacar 809
Telefon 8-8-8.

PALACIO
29-go listopada: Abafanda a Banca
3-go grudnia: Na Foragen de vida
KATHE NAGY.

Dr. Carlos Heller
Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna.
Leczy specjalnie choroby skóry, wady ceryczne, pęcherza i włośni.
Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz ran na nogach bez operacji.
Konsultorium: Nad apteką 'Avenida' przy Av. João Pessoa 52. Przyjmuje od 12 do 1-zej i od godz. 4-jej do 6-jej.
Telefon 1-8-6-2.
Rez. Rua Comendador Araujo 97
Telefon 424.

APTEKA HUMANITARIA - DEOGRARIA
Rua Dr. Trajano Reis N 37 - Curitiba
Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.
Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

Loteryjki od \$500. Lusterka od 600 rs., Brikantina od 600 rs., 100 sztuk pap. 700 rs., Kule 32-38 krótkie i długie, Paski do brzytwy 4000. Paski do zegarów od 2\$200. Paski do spindli od 3\$500.
FLO BECKI - Praga Tiradentes 305

Przygody i spostrzeżenia

Wśród Riograndeńskich Rodaków

Podróż poprzez zalane okolice. Trzy dni i trzy noce leje deszcz. Ni wtył ni naprzód.

Rankiem, dnia 11-go października b. r. pociąg przybył do Porto União. Z niemałym zdziwieniem z okien wagonu ujrzeliśmy nad rzeką Iguassum dymy zalane prawie do okien wodą. W pierwszej chwili zdawało się, że to małe statki towarowe kołyszą się na falach ogromnej rzeki. Wskutek ostatnich deszczów, Iguassú do tego stopnia wzrosła, że pozostawia tylko niziny, ale także sięgnął swymi falami na wzgórki, gdzie stały domy. Widok tak wielkiej katastrofy powodziennej podzielał na podróżnych uspokajająco. Jeżeli tu tak wielkie deszcze padały i powódź nastąpiła, to nic dziwnego, że pociąg się spóźnił; zrezygnowaliśmy jednakże dalej, wodząc oczyma po rozległych nizinach zalanych wodą. W pobliżu stacji Anhangüera znów zagradza nam dalszą drogę wykojony pociąg towarowy idący w przeciwnym kierunku. Znów trzeba czekać; pociąg opóźniła się o drugie sześć godzin. Dopiero od stacji Perdizes wjeżdżamy na wyżynę; tor kolejowy, poprowadzony na skalistym terenie, znajduje się w dobrym stanie; pociąg nabiera zwyczajnej szybkości.

metrów jest właśnie Treze de Maio.
Wjeżdżając z Kurytyby, zamierzaliśmy zatrzymać się w Marcelino Ramos i tam odszukać Ks. Tadeusza Wyżykowskiego, który był prezesem Komitetu urządywania i z nim chciałem omówić cały program i dalsze środki lokomocji; wskutek jednak dwunastogodzinnego opóźnienia, pociąg miał przybyć nie jak zwyczajnie o drugiej godzinie po południu, lecz dopiero około drugiej w nocy. - Jak tu jednak kogo szukać w nocy w deszczu? - A może zresztą Ks. Wyżykowski już pojechał do Treze de Maio? - Wysiadając z pociągu w nocy w Marcelino, sirać bądź co bądź dobre schronienie, jakim jest wagon kolejowy zwłaszcza, że był to wagon syplaliniowy. Postanawiam wobec tego iebać możliwie tak daleko koleją, aż dzień nastanie; w sam raz obliczyłem, że nad ranem pociąg w najlepszym razie dojeżdże do stacji Erechim, skąd niewiele jest dalej niż od innych, poprzednich stacji, do celu mego podróży. W tej myśli i z tem postanowieniem zasnąłem w najlepszym.

do Valeriano i Gabrjelem Ślusarkiem z Rio do Peixe. Ucie szłyem się z tego niezmiernie.
Już na plebanii, ułożyliśmy program dalszej marszruty. P. P. Ślusarski i Pogorzelski odjechali wkrótce pociągiem do Boa Vista do Erechim, by potem już konno pojechać do swych domów i poczynić ostatnie przygotowania do uroczystości.
Ja i ks. Wyżykowski pozostaliśmy w Marcelino Ramos; nie było nam śpieszno, bo uroczystość w Treze de Maio stanęła pod znakiem zapytania. Natomiast pewną była uroczystość w Rio do Peixe, którego nazwa miała być zmieniona na 'Nova Polonia'. Uroczystość z tem związaną miała się odbyć dopiero za tydzień. Mieliśmy więc czasu sporo. Czas ten ks. Wyżykowski chciał zarezerwować dla kolonii polskich, położonych na drodze z Marcelino Ramos do Treze de Maio. Narazie trzeba jednak było czekać, aż deszcz przestanie padać. Oczekamy więc sobotę, niedzielię i poniedziałek. Oczekiwanie nad ranem przeciera się niebo, zapowłada się zmiana czasu; koło południa niebo pokrywa się ozarnemi chmurami, nastają błyskawice, grzmoty i ulwane deszcze, które przelagają się aż do następnego rana. Jeszcze nie obeszke drogi z poprzednich deszczów, znów zamieniają się w kaluże. Rzeka wzbierając, przecinają wszelką komunikację, podążają spóźniają się lub stają po drodze.
Narazie spędzam czas w gościnie księży Saletynów, do których Zgromadzenia należy mój obecny 'Anioł Stróż' ks. Wyżykowski. Miły to nadzwyczaj Rodak; urodzony w Polsce, wychowany w Ameryce Południowej, łączy w sobie sarmackość z ruchliwością północno amerykańską. (C. d. n.) Ks. Jan Palka.

Wiadomości ze São Paulo

Ze S. Paulo donoszą, że uroczystość w dniu 17 listopada b. r. urządzona przez Związek Polsko-Katolicki ku uczczeniu rocznicy NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI wypadła wspaniale - tak w kościele na Bom Retiro, gdzie bardzo wielu Polaków się zebrało, jak i na akademii, wieczorem.
Suma była z asystą, złożoną z samych księży i kleryków Polaków. Piękne, wzruszające i patriotyczne kazanie wygłosił ks. Dr. Jan Chodźdło, profesor seminarjum duchownego z S. Amaro. Wiele pięknych faktów przytoczył z życia śp. Józefa Marszałka Piłsudskiego.
Wieczorem na Akademii, po odśpiewaniu hymnów narodowych polskiego i brazylijskiego, i zagajeniu przez Dr. Stanisława Wętkowicza, prezesa Związku, miał solidny i bardzo zajmujący odczyt p. Fr. Szymański, znany społecznik (tutejsze) Polonii. Miał dźwięczny i bardzo słusznie nadzwyczaj piękny odczyt, tj. z dowstawa w Polsce, które w ostatnich czasach przybrało formy niepokojące. Mówca uznał za konieczne nie tylko cugli im przykrócić, ale powoli wszystkich z kraju 'wyforować', gdyż żydostwo, jak każdy wle, jest pierwotnie rozkładającym żywotnością danego narodu.
Po odśpiewaniu na głosy i ściele po mistrzowsku: 'Góralu, czy ci nie żal' - przemówił ks. Jan Chodźdło. W słowach bardzo serdecznych wyraził swoją radość, że zdrowa część Polonii sanpaulistańskiej otwarcie manifestuje swoją polskość, skupiając się w ramach Związku Polsko-Katolickiego, wyraził swoje najszersze uznanie dla działalności Związku, który trzyma się ściśle programu, w wykonaniu statutu. Całe przemówienie było nacecho-

wane wysoce praktycznymi wskazówkami, aby godnie nosić imię Polaka. W mocnych słowach polecił działalność tych niby patriotów, co uważają religij. Wiarę św. katolicką, jakby coś zbytecznego. 'Polak bez religii to potwór, monstrum!...' 'Polak prawdziwy kocha Boga, Matkę Najświętszą, Kościół Katolicki i kapłanów... I tu - jeszcze raz - przytoczył piękne przykłady z życia śp. Marszałka, jego synowską uległość dla Kościoła i jego głowy, Ojca św., miłość dla Matki Najświętszej.
Następnie po odśpiewaniu 'Boże coś Polskę' - była parę deklaracji, orkiestra zagrała, można powiedzieć bardzo symbolicznie w dzisiejszych czasach 'Z dymem pażaru'. Kleryk Piotr Gonciarz, który za rok, jak Pan Bóg da, już zostanie kapłanem, miał jeszcze odczyt, krótki ale bardzo pięknie opracowany. Wszelkich zachwytek.
Ks. Paweł Śliwinski, asystent Związku, podziękował tak zarządowi, jak i obecny, którzy przyczynili się do dobrego wyniku akademii i orkiestra na zakończenie zagrała 'Marsz Sokółów'. W końcu urządzono wspólną fotografję i wszyscy w najlepszym nastroju rozeszli się.
Ale ja sobie pomyślałem: do prawdy, co za piękny to rzeczy Polacy, zresztem na podstawach katolickich, mogą dokonać. Przecież, jak S. Paulo istnieje, nie podobnego jeszcze nie widzieli.
A jednak są ludzie, szumnie uchodzący za patriotów, Polaków - których netyliki nie było widać na akademii, rzeczywiście polskiej, ale i w kościele, o gorsza jeszcze, ci ludzie knują - jak słyszałem - najgorsze spiski nawet na ks. Organizatora Związku i podtemi intrygami starają się odciągać Polaków od tej JEDY NIE POLSKIEJ organizacji.
Uzasestnik.

180, RUA 15 DE NOVEMBRO, 180
Boże Narodzenie!
NOWOŚCI! NOWOŚCI!
 Naszej Szanownej Klienteli polecamy bardzo tanie przedmioty na prezenty gwiazdkowe sztucznie wyrabiane według najnowszych modeli z wybornych parańskich drzewek we firmie:
180 - RUA 15 DE NOVEMBRO - 180
 jak: pudełeczka, podstawki, przybory do pisania, zyrandole, stoliczki i popielniczki do papierosów, ramki i obrazki ozdobione artystycznie motywami, w ramach oryginalne przedmioty wyrabiane ze zwierząt i t. p.
 Proszę odwiedzić nasz skład
TIBURTIUS & Cia.
 Opakowujemy i wysyłamy paczki pocztą do Polski i zagranicę.
180, RUA 15 DE NOVEMBRO, 180

100 cygar 7\$500, 500 papierosów 8\$500, Tabaka w 1 sściach kilo 3\$000, Karty do gry 3\$000, 4\$500, 6\$500, Faki od 1\$200 do 800, Zyletki od 6\$00, Cygarniczki od 400 rs.
FLORECKI
CHARUTARIA LIBERTY
 Pracza Tiradentes 305.

APTEKA „TIRADENTES“
 Aptekarz: KUNO KLEEMANN
 Kurytyba - Pracza Tiradentes 398 - Telefon 1084
 Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogeryjnych i aptecznych, krajowych i zagranicznych, perfumierii, mydełek, artykułów gumowych, aniliny i t. d. - Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.
 W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich.
MÓWI SIĘ I PO POLSKU.

Kawał ziemi urodzajnej zakupionej od
CIA. CERCADO LTDA.
 zabezpiecza przyszłość rodziny.
 Cena: 200\$ rs. - do 1\$000 za metr kwadratowy. **Miejsceowe znajduje się przy drodze brukowanej do São José dos Pinhães.** Stała komunikacja automobilowa z Praczą Tiradentes. Informacji udziela:
Electro Brasil - Rua 15 de Novembro 529, Kurytyba.

FARBY BAYER
 są najlepsze do farbowania wszelkich materiałów
PERFUMY ZAGRANICZNE
 jakoteż kosmetyki, pudry, szminki, brylantyny, pasty do zębów, różne pachnące wody i t. d.
„La no LUHM“ - Rua Riachuelo 161 - CURITYBA

Dr. J. Aleksander Dobrowolski
 Konsultorium: **Plac Tiradentes Nr. 322** (Kurytyba) tuż obok fabryki czekolady Basgala.
 Klinika ogólna i chirurgja: Leczenie złamań kości. Leczenie żyłaków i hemoroidów.
 Własne laboratorium analizy moczu, krwi, śliny i t. p. Mikroskopja. Godziny przyjęć od 10-12 rano i 15-19 wieczorem.

Bank Francusko - Włoski
 na Południową Amerykę
KAPITAŁ ZAKŁADOWY Fcs. 100 MILJONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY Fcs. 139 MILJONÓW
GŁÓWNA SIEDZIBA W PARYŻU
FILJE: Brazylja: S. Paulo - Rio de Janeiro - Santos - Curitiba - Porto Alegre - Recife - Rio Grande - Bahia.
ARGENTYNA: Buenos Aires - Rosario de S. Fé.
CHILE: Santiago - Valparaiso.
COLOMBIA: Baranquilla - Bogotá.
URUGUAY: Montevideo.
 Adresujcie wprost do Filji w KURYTYBIE, Rua 15 de Novembro Nr. 316, lub do jej Agencji w Ponta Grossa lub w Paranaçuá.

Dr. Dante Romanó AKUSZER - OPERATOR
 Profesor Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.
 Leczy syfilisy, drogi moczowe; djateryja.
 Klinika dla Panien.
 Leczy sztucznie promieniami słonecznymi ultrafioletowemi.
 Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.
Pracza Tiradentes 554.
 Rezydencja:
Pracza Senador Correia 4

Casa Jaragua Telefon 403
 Avenida João Pessoa, róg Ermilino de Leão - Curitiba.
 Skład serów, masła, wędlin, najrozmaitszego gatunku, jaj, szynki, salami i t. p. Artykuły te są sprowadzane z najczystszych i najlepszych fabryk. Artykuły pierwszorzędne. Ceny są bardzo niskie.
Apteka Tell
DROGARIA
 Sigel Etzel & Cia.
 Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
Vermicida Tell wróg robaków i glist, Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
 Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

Kupuje się nasiona musztardy, anizy, kopru, lnu, kwiatki romianku baizyntu. Placi się dobrze.
Rua Angelo Sampaio 2322.

Syennelekarstwo HAEMATOGEN D-RA HÖMMELA
 rozpowszechnione na całym świecie już od 95 lat działa znakomicie przeciw: **Anemii, Sklerozie, Suchotom, Malarji - Neurastenji, febrze, grypie, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofomom, astenji i t. d.**
 lekarstwo
Haematogen D-RA HÖMMELA
 działa zawsze z zupełnym skutkiem.

Casa de Saude „São Francisco“
DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
 Rua São Francisco N. 25 - Curitiba
 Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastosowanie sztucznego pneumatora X przy osobach cierpiących na płuca. - Nowoczesny aparat Roetigena. - Diatermia. - Sztuczne promienie ultrafioletowe, słoneczne, Zyskopja i t. d. - Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5

AGUA TONICA - GUARANÁ; RÓŻNE GAZOZY - WODA STOŁOWA
CRUZEIRO
 Marki
 Napoje te są przyjemne i czyste i dlatego niezrównanie nadają się znakomicie na lato. - **Do nabycia wszędzie.** - Można zamawiać przez telefon 495 i 751.

Wiadomości z Fragosy
 O lutejszej kolonii mało kto wie. Przed trzydziestu laty nie było tu żadnego Polaka. Okolicę zamieszkiwali tylko Brazylijanie. Z czasem przybył tu A. Dranka z Thomas Coelho inni. Właśnie Thomas Coelho dało nam wiele swych ludzi, którzy po wykupieniu ziemi, pomyśleli odrazu o budowie kościółka. Przy zgodzie i zrozumieniu wartości religij, praca potoczyła się naprzód. Jedni zwozili cegły, drudzy murowali. Nad wszystkim czuwał ks. Bernard Fichter, z Mafray. Pięknym poczynaniem pobożnościawil P. Bóg, gdyż w przeciągu sześciu miesięcy stanął kościół murowany, tak nazewnątrz jak nawnętrze pomyślowo pomalowany. Na kościół wydalimy 60 kontów. Aczkolwiek kościół budowali Polacy, Włosi, Niemcy i Brazylijanie, jednak nie było żadnych nieporozumień.
 Najwięcej do budowy kościółka przyczynił się Fr. Dranka, który pod kościół dał teren i nigdy nie brakowało go przy robocie.
 M. Nowak

GHANDHI NIE USTAJE W WALCE
 WYWIAD Z PRZYWÓDCĄ HINDUSÓW

Mimo iż chwilowo mówi się w świecie o Gandhim niewiele, i że przestał on narazić dostarczać sensacji zarówno swojemu wystąpieniami, jak i swoją aparacją, to jednak tam, w jego odczynie, w Indiach, popularność jego nie tylko trwa w dalszym ciągu, ale wznosi się z dnia na dzień i jeśli wierzyć pogłoskom, mahatma Gandhi szuka się do nowego, tym razem silnego jakoby wystąpienia.
 Jeden z dziennikarzy francuskich, pragnąc otrzymać na ten temat szczegółowsze informacje postanowił wyruszyć do Indji i przeprowadzić wywiad z Mahatmą.
Gandhi - reklama.
 We wszystkich miastach na terenie Indji spotykał reklamy najróżniejszego rodzaju produktów, a na wszystkich plakatach widniał wizerunek Gandhiego, jako najsilniejszego efektu reklamowego. W tym wypadku Gandhiego na terenie Indji przypadała ta sama rola, jaka jest w Ameryce i w Europie udziałem słynnych gwiazd filmowych, teatralnych lub też renomowanych piękności.
 W Ameryce z plakatów rozlepionych na słupach, śmiechotał się Joan Crawford, Silvia Sidney czy Maurice Chevalier, którzy własnoręcznie podpisywali stwierdzając, że używają takiej właśnie a nie innej pasty do zębów, że jedzą takie a nie inne czekoladki, lub że zażywają takich a nie innych pigulek odchudzających. A tymczasem w Madurze w wielkim plakacie, reklamującym mydło, widzieliśmy wizerunek Gandhiego, a pod nim napis: "Chcicie używać dobrego mydła? - Kupujcie wyrobiony hinduskie. Postępujcie jak Mahatma. Wybierzcie mydło tylko marki XYZ".
 Ze wszystkich kolorowych jaskrawych plakatów, na wszystkich ulicach spoglądały przez okulary Gandhi. W Bombaju u krówa - portret Gandhiego - jako reklama. Pralnia posługuje się również Mahatmą, jako środkiem reklamowym. Bez wątpienia robią to dlatego, że uważają go za największego oświeciciela w Indiach.
 Dziennikarz francuski nie zastał jednak Gandhiego w Madrasie i udał się stamtąd do Ahmedabad. Tam jednak nie mógł narazić porozumień się z mieszkańcami miasta, gdyż nikt nie mówił po angielsku, nie mówiąc już, oczywiście, o znajomości języka francuskiego. Trzeba bowiem wziąć pod uwagę fakt, że w Indiach zaledwie 160 ludzi na 10.000 włada jako tako angielszczyzną.
 Dziennikarz wpadł jednak na dobry pomysł i wydobyl z kieszeni fotografie Gandhiego. To zrobiło odrazu wrażenie dodatnie i właśnie sytuację. Chętnie i z atencją zaprowadzono go do pałacyku, w którym mieszkał Gandhi. Ale okazuje się, że tylko mieszkał. Dziś już nie mieszka tam, a z woli jego mała rezydencja zamieniona została w szkołę. Tylko pokój, w którym najczęściej przebywał Mahatma, zachowany został tak, jakby Gandhi wyszedł z niego przed chwilą.
 Następnym celem podróży, to Delhi. Okazało się jednak, że Gandhiego

nie ma już tutaj, gdyż wyruszył w dalszą wędrowkę do Kingsway. Tymczasem więc dziennikarz skorzystał z okazji i zwiadał największy na świecie meczet, w którym przechowane są relikwie Mahometa. Przed meczetem tym, zwanym Jama Masjid, rozciąga się olbrzymi plac, na którym znajduje się miejsce na 25.000 wiernych. Otwierają się drzwi od meczetu i odzwiercy w turbanie, po otrzymaniu datku, zaprasza do obfajzenia spożyciu po Mahomete. Można więc zobaczyć sandał Mahometa, nałożony na marmurową stopę. Sandał jest tak zdarty, że miejscami przeświadczył biel marmuru. Człowiek w turbanie pokazując ten sandał przysięgnie i przejdzie, że marmuru stopa jest świętym wizerunkiem stopy Mahometa. Ale najdroższą relikwią mahometaniską jest przechowany w meczecie jeden jedyny włos z brody Mahometa. Trzeba przystem dodać, że włos ten jest czerwono-rudy.
 Po zwiedzeniu meczetu nie można wrzucić się przyjemności zwiedzenia olejkowego miasta Delhi, które zbudowane było w XII stuleciu. Trzeba przystem wiedzieć, że Delhi posiada jedną olejkową osobliwość, a mianowicie przez niektóre uliczki mężczyzn przechodzą z sadarami do góry głowami. Nie trzeba jednak przypuszczać, że wpatrują się w niebo. O nie. Prostu przyglądają się dźwięcznym, które wabia ich do siebie.

Wypadek
 Apteka ma noży dyżur. Aptekarz drzemie w dyżurce, gdzie nagle rozlega się ostry dzwonek. Zaspany aptekarz otwiera drzwi. Do wnętrza wlatuje się legomość kolosalnej tuszy.
 - Co pan sobie życzy, czy o jakiej ciężki przypadek?
 - Tak jest, bardzo ciężki. Chciałbym się zważyć.

KAŻDY POLAK W BRAZYLII powinien nauczyć się poprawnie mówić i pisać po portugalsku, a uczynić to może nabywając:
Słownik Polsko-Portugalski, Ks. J. J. Górala, str. 800, oprawy, cena 2\$000.
Słownik Portugalsko-Polski, Ks. J. J. Górala, stron 700, oprawy, cena 2\$000.
Gramatyka Języka Portugalskiego - Ks. J. J. Górala, cena 6\$000. Przy zamówieniach listowych dołączyć należy 1\$000 na przesyłkę.
 Zamawiać na adres:
 Związek Tow. Oświat. Curitiba - Caixa postal 155, Paraná
Czytajcie i rozpowszechniajcie
» L U D «
 najlepszą polską gazetę w Brazylii.

Ziele na włosy
 Po użyciu którego włosy nie świeją, ani nie wypadają, lecz rosną bujnie. - Jest to cudowne ziele, ale zawiera żadnych szkodliwych, chemicznych substancji.
CENA: 1 dolara amerykańskiego.
 Adresować:
John ZBADA, 1722 W. 18 th. PLACE CHICAGO, ILL. U. S. A.

Wizyta u Gandhiego
 Gandhi był w Kingsway. Był jeszcze mglisty poranek, kiedy dziennikarz stawił się u sekretarza Mahatmy, prosząc o przyjęcie. Okazało się, że mimo wczesnej pory, Gandhi był już na jakiejś konferencji, ale sekretarz jego poradził poufale dziennikarzowi, aby zaczął w ogrodzie, gdyż Gandhi po konferencji uda się według swego stałego zwyczaju na przechadzkę.
 Dziennikarz oczekiwał cierpliwie. W pewnym momencie, w ogrodzie ukazało się parę kobiet. Jedną z nich jest, jak się okazało, Angielką, córką admirała Slady. Od 10 lat zapomniała, że się nazywa Magdalena Slady, zapomniała o wszystkim i poszła za Gandhim, pomagając mu w prowadzeniu jego dzieła. Wyrzeka się swego dawnego nazwiska i imienia, przybierając nowe: Mira Ben.

NAJLEPSZA KLINIKA
 Leczenie według najnowszej metody chorób żołądkowych i dwunastnicy, wrzodów (bez operacji), niestrawności wógóle, aerophragia, zgagi, zapalenia żołądka i KISZKI wógóle, bólu kolek i biegunki, zatwardzenia, starzalej ślepej kizki, półpów, wrzodów, raka i inne choroby wewnętrzne.
Choroby wątroby
 Leczenie radykalne **HEMOKOL-DÓW** bez operacji i bez bólu; wrzodów na nogach i żyłaków bez operacji i bez zastrzyków. - Lekarz ze szpitala **Santa Casa, DR. MENDES DE ARAUJO** posiada doświadczenie lekarskie od przeszło 10 lat.
Avenida João Pessoa 68 nad **Pharmacia Avenida - Curitiba.** Przyjmuje od godziny 2-giej do 5-tej.